

Identiteit ontwikkelen als zingevende kwaliteit

identiteit zichtbaar maken door verhalen te vertellen en te delen

Presentatie:

Aat van der Harst/ www.verhalenonderweg.nl

Bas van den Berg / www.basvandenber.org

Cocky Fortuin van der Spek
[/www.spiritinschool.nl](http://www.spiritinschool.nl)

Drie delen:

- Zingevende Kwaliteit als intensivering van instrumentele kwaliteit
- Identiteit zichtbaar maken als Zingevende Kwaliteit
- Verhalen als Voertuig voor Verbinding & Zincreatie

Drie doelen:

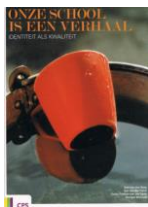
- Laten ervaren van Zingevende Kwaliteit
- Stil staan bij Identiteit Ontwikkelen: waar sta je als school voor?: 'Onze school is een verhaal'.
- Ervaren hoe Verhalen Verbinden en Zin Creëren

Welke verhalen!

Identiteit als zingevende kwaliteit

A: Identiteit ontwikkelen als zingevende kwaliteit

identiteit zichtbaar maken door verhalen te vertellen en te delen

Presentatie A:

Bas van den Berg /
www.basvandenber.org

Deel I :

- Zingevende Kwaliteit als intensivering van instrumentele kwaliteit

Doel I:

- Laten ervaren van Zingevende Kwaliteit

Welke verhalen!

Identiteit als zingevende kwaliteit

NIEUWE PARADIGMA'S ORGANISATIEONTWIKKELING

- Organisatie als
 - 'Levend weefsel'
 - 'Bezield verband'(Wielinga, 2003; Schuijt, 1999, 2011; Van Es.)

- Missie
- Ambitie
- Waarden
- Unieke kwaliteit
- Bestemming

Kernvragen

- Welke **waarde** de organisatie bij draagt aan haar omgeving?
- Wat is de **bestemming** van de organisatie? (moreel doel)
- Wat is de **'ziel'** / **'hart'** van de organisatie?
- Welk **verhaal** telt in de organisatie?

De school als **levend weefsel** / **bezield verband**

identiteit zichtbaar maken als zingevende kwaliteit (Wielinga, 2003; Schuijt, 1999)

- Missie
- Ambitie
- Waarden
- Unieke kwaliteit
- Bestemming

Kernvragen:

- Wat is de **missie** van de school? (**kernwaarden**)
 - Waar staat onze school voor?
- Wat is de **ambitie** van de school (**visie**)
 - Waar gaat onze school voor?
- Wat is de **unieke kwaliteit** van de school?
 - Wat is kenmerkend voor onze school?
- Waarin wordt de **identiteit** van de school zichtbaar?
 - Welke verhalen worden gemaakt en gedeeld in onze school?

Welke verhalen!
Identiteit als zingevende kwaliteit

ZINGEVENDE KWALITEIT IN ORGANISATIES (WEICK, 1995; VAN ES, 2009, SCHUIJT, 2011)

Structuur / Bovenstroom

- Objectief = samenspel van
 - Context
 - Strategie
 - Structuur (H. Mintzberg, 1991)
 - Bedrijfsvoering
 - Belanghebbenden
 - Leiderschap (Van Beekveld & Terpstra)

Cultuur / Onderstroom

- Intersubjectief = samenspel van
 - Opvattingen
 - Verhalen
 - Waarden
 - Betekenissen
 - Identiteit
 - Missie en visie
 - Morele doelen
 - Bestemming (Fullan, Wijsbek, Van Es, Bakker)

Zin ervaren als een kwetsbaar proces

“Zin kan opkomen als een *ervaring van verbondenheid* in het zoeken naar een balans tussen **geborgenheid** en **transcendentie**, **zelfarticulatie** en **erkenning** door anderen.”

(Hans Alma, *De parabel van de blinden*, p.12)

Zin ervaren...zin verlenen (Alma & Smaling, 2010)

▪ *Zin ervaren & verlenen* in je werk:

- unieke kwaliteit van het **persoonlijk professioneel** handelen en van het **samen interactief** handelen
- waarin iedereen als **uniek** wordt **gezien en gehoord** en erkend wordt,
- waarin **een ieder** onderling **op elkaar aangewezen** is en
- waarin professionals **samen** vorm geven aan **goed leren, goed onderwijs** en **goed samen leven**.

▪ *Wie zin ervaart & verleent*, gaat in op de dingen. *Zin dynamiek* wordt zichtbaar op vier niveaus:

- *Relationeel en sociaal*: ervaren in concrete ontmoetingen
- *Lichamelijk*: ervaren van geluk of verdriet;
- *Psychisch*: gedachten en waarden en normen;
- *Spiritueel*: overstijgt het lichamelijke en psychische

Bewegen tussen Zin verlenen & Zin ervaren (Winkelaar / De Dijn, 2002)

▪ *Zintuigen* vormen de instrumenten waarmee mensen op hun plek de zin en onzin van het bestaan emotioneel zintuiglijk ervaren

▪ *Zin voltrekt zich* door weten, voelen, verbeelden, willen en ervaren.

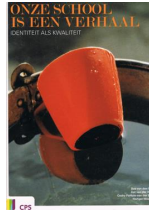
▪ Daardoor wordt **zin benoemd** en krijgt gestalte: **inwendige zintuigen** (emotie, cognitie, imaginatie, wil) bewerken momenten van **zin verlening** en **zin ervaring**

DEEL I ZINGEVENDE KWALITEIT:

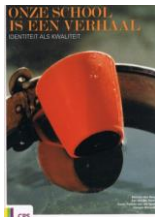
WIE BEN JE, WAAR STA JE VOOR, HIER DOE IK HET VOOR?

- o Ga staan, keer naar binnen en zoek een concrete situatie op in je werk (rol), waarbij je nu nog weet: **hier doe ik het voor**
- o Stel je die situatie zo **beeldend mogelijk voor ogen** (wie, wat ,waar, wanneer, hoe)
- o Zoek een gesprekspartner voor je, achter je of naast je en **vertel jouw situatie**. De ander luistert aandachtig en geeft in één woord een respons op de vertelde situatie
- o Daarna wisselen
- o Daarna elkaar **in één zin** vertellen wat de zin- kwaliteit van deze vertelde ervaring was

B: Identiteit ontwikkelen als zingevende kwaliteit

identiteit zichtbaar maken door verhalen te vertellen en te delen

Presentatie B:

Cocky Fortuin van der Spek /
www.spiritinschool.nl

Deel II:

- o Identiteit zichtbaar maken als Zingevende Kwaliteit

Doel II:

- Stil staan bij Identiteit Ontwikkelen: Waar sta je als school voor?:
'Onze school is een verhaal'.

Welke verhalen!
Identiteit als zingevende kwaliteit

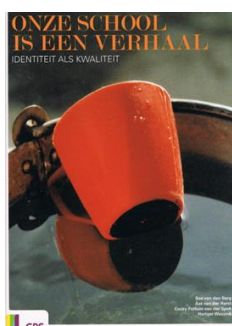
EEN SMALLE KIJK OP ONDERWIJSKWALITEIT

- De aandacht is te eenzijdig gericht op meetbare doelen.
- Er is te weinig ruimte voor eigen accenten, of onderwijsvernieuwing.
- De eigenwaarde van leerlingen staat onder druk.

Bron: Onderwijsraad 2013

IDENTITEIT ALS KWALITEIT

“Als we vaststellen dat onderwijskwaliteit méér is dan cijfermatige resultaten, dan werpt dit uiteraard de vraag op wat dan nog meer onder die kwaliteit kan worden verstaan.

Elke school zal die vraag anders beantwoorden. En dat antwoord is uiteindelijk verbonden met de identiteit van de school, zij het soms heel indirect en impliciet.”

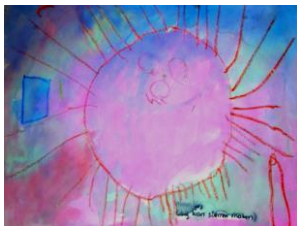
IDENTITEITSONTWIKKELING IN BEWEGING

- Identiteit ontwikkelt zich in dialoog met een levende traditie.
- Identiteit ontwikkel je samen van onderop.
- Identiteitsontwikkeling van kinderen, leerkrachten, leidinggevenden = schoolontwikkeling
- Identiteit is laten zien waarin je kracht schuilt
- Identiteit is persoonlijk én gemeenschappelijk

13

GELEEFDE IDENTITEIT

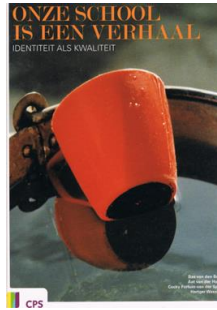
Geleefde identiteit:

- Zichtbaar in de praktijk
- In gewoonten en rituelen
- In de omgang met elkaar
- In beschouwend handelen
- In vertelde verhalen
- In gedeelde verhalen

14

DEEL 2: ONZE SCHOOL IS EEN VERHAAL:
WIE BEN JE, WAAR STA JE VOOR, WAAR GA JE VOOR?

- Ga in gedachten naar **een plek** in de school, waarbij u iets kenmerkends over uw school kan vertellen.
- Vertel over die plek (wat/wie zie je daar, hoor je daar, en wat vertelt **juist deze plek** over de bijzonderheid van jouw school).
- Vertel over een **markante gebeurtenis**, waarin de kwaliteit van jullie school zichtbaar wordt.

IDENTITEIT PROEF JE IN VERHALEN

- Identiteit speelt zich af op ervarings- en betrekings- en denkniveau
- Identiteit proef je in betekenisvolle verhalen van betrokkenen die verteld en gedeeld worden (dialog)
- Identiteit laat zich zien in 'wijs handelen' in concrete situaties

C: Identiteit ontwikkelen als zingevende kwaliteit

identiteit zichtbaar maken door verhalen te vertellen en te delen

Presentatie C :

Aat van der Harst/
www.verhalenonderweg.nl

Deel III:

- o Verhalen als Voertuig voor Verbinding & Zincreatie

Doel III:

- Ervaren hoe Verhalen Verbinden en Zin Creëren

Welke verhalen!
Identiteit als zingevende kwaliteit

DE BETEKENIS VAN VERHALEN

- o Verhalen ordenen uiteenlopende ervaringen in een zinsverband en creëren zin
- o Verhalen geven betekenis aan die ervaringen en maken zo 'identiteit' zichtbaar en mededeelbaar
- o Verhalen drukken ervaringen uit in beeldtaal en maken zin ervaarbaar en bespreekbaar

18

Professionele identiteitsontwikkeling als betekenisvol verhaal

'Wie zijn wij eigenlijk zelf? In ons zelfbewustzijn zijn we niet alleen, maar van meet af aan **verbonden** met anderen.

Verbondenheid, betrokkenheid en verantwoordelijkheid herkennen we ook in de bemiddeling van de literatuur of in poëtische teksten die juist datgene evoceren (oproepen) wat we nodig hebben'.

(Jacques de Visscher)

DEEL 3 VERHALEN VERBINDEN: WIE BEN JE, WAAR STA JE VOOR, WAAR GA JE VOOR?

Oefening:

Zoek in gedachten een bondgenoot/reisgenoot of een groep/team van reisgenoten op in de school en onderzoek *waar je samen voor gaat?*

ABC - oefening met poort: Vertel je verhaal waar je samen voor gaat!

